

Till styrelsen

Angående processen om förnyelse av vision, uppdrag och medlemsinnehåll (V2)

Furuboda firar sitt 50årsjubileum 2010. Det är en tid för tillbakablick och nostalgi, men även en tid för framåtblick och nystart. Furuboda som förening och organisation har varit föregångare på flera områden. Det som gjorts har förmodligen påverkat omvärlden mer än vi vet. Hur stor utvecklingen än har varit är det viktigt att vi inte lutar oss tillbaka och stannar upp. Omvärlden förändras hela tiden och det går fort. Exempel på detta är det offentliga samhällets syn på bemötande och på den funktionsnedsattes rätt och ställning är helt annorlunda idag än under 60-90tal. Finansiering av vår verksamhet är satt under stor press. Konkurrens från andra aktörer är påtaglig. Furuboda är inte längre helt unikt. Det är i den kontexten vi måste se behovet av arbete med framåtriktad strategi.

Vår VISION och vårt UPPDRAG

De flesta organisationer, ideella, offentliga och vinstdrivande, formulerar en vision för den verksamhet man driver. Visionen är den gemensamma bilden av vad vi vill uppnå. Den blir en bild att se fram emot och ett förhållningsätt snarare än ett konkret mål. För att vara kraftfull bör visionen MOTIVERA, INSPIRERA och VISA VÄGEN. Den blir en kompass eller ett fyrtorn att stämma av riktning mot. Kanske når vi inte ända fram, men strävan mot målet är det viktigaste.

Visionen måste hållas isär från uppdraget dvs det konkreta bidraget till att vi närmar oss visionen. Strategin, den utstakade bästa vägen för att utföra uppdraget, och målen, de mätbara milstolparna på vägen, är också något annat.

Styrelsen beslutade i september 2009 att starta en process där Furubodas vision och uppdrag skulle diskuteras och förnyas så att det blir tydligare för medlemmar, medarbetare och omvärld. En arbetsgrupp ledd av Magnus Eriksson utsågs för att komma med förslag till styrelsen. En rapport från arbetsgruppen lämnades till styrelsens möte i december 2009. Rapporten innehåller förslag till förnyad vision samt nyckelord som syftar till att tydliggöra Furubodas uppdrag.

Nuvarande Vision:

"Självständiga och ansvarstagande människor i ett öppet och tillgängligt samhälle"

Arbetsgruppens förslag:

"Vår vision är ett öppet och tillgängligt samhälle med rätten till ansvarstagande och full delaktighet."

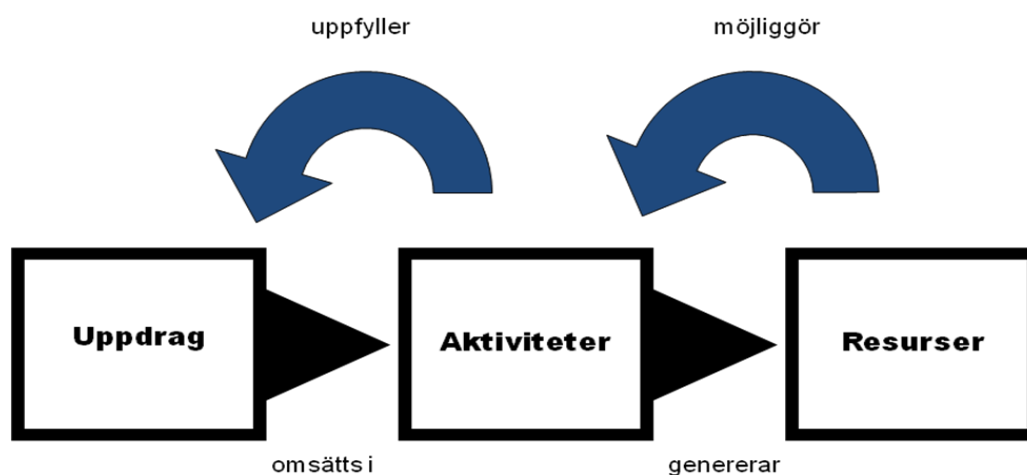
Den 15 januari hölls ett extra styrelsemöte med enbart denna process på dagordningen. Gästföreläsare och samtalsledare var Johan Hvenmark, forskare vid Ersta Sköndal Högskola. Johan inledde med att dela med sig av sin forskning kring medlemskap i ideella organisationer ur ett ledarperspektiv. Hans avhandlingsarbete innehöll intervjuer med ordförande, generalsekreterare och "chefsideoologer" i stora folkrörelseorganisationer. Frågan om medlemskapets innehåll och betydelse är aktuell i många stora ideella organisationer. Är medlemmen en "supporter", "stödmedlem",

”finansiar” eller ser vi på medlemmen som vår ägare och uppdragsgivare? Hur väl fungerar demokratin i praktiken? Johan kommenterade vår förnyelseprocess genom att citera våra stadgar som säger att Furuboda *”vill vara ett föredöme avseende tillgänglighet och demokrati”*. Uppfyller vi denna skrivning genom att driva en viktig förnyelseprocess utan att involvera medlemmar/ägare? En annan kommentar gällde den av arbetsgruppen föreslagna nya visionsformuleringen: *”Vår vision är ett öppet och tillgängligt samhälle med rätten till självständighet, ansvarstagande och full delaktighet.”* Johan jämförde med vår nuvarande vision och pekade på en tydlig förflyttning av fokus från individ till samhälle. Ordet ”människor” saknas helt i det nya förslaget. Är detta medvetet? Vad får det för konsekvenser för vårt uppdrag, våra aktiviteter och hur vi organiserar oss? Skall vi släppa arbetet med enskilda människor och bli en opinionsbildande samhällsdebattör? Vill våra medlemmar detta? I mötet den 15 januari diskuterade vi detta och var eniga om att arbetet med att stödja individer till större självständighet även framöver är viktigast för Furuboda. Vår samhällspåverkan ligger i att arbeta för att röja hinder i samhället mot just självständighet och tillgänglighet. Exempel på detta är att tillsammans med andra folkhögskolor påverka politiker att förbättra möjligheten för personer med funktionsnedsättning att delta i folkbildning. Slutsatsen i styrelsemötet var att samtal om visionens formulering måste fortsätta och att fokus på individ inte får tappas bort. Kanske är det inte visionen som skall ändras, utan uppdragsformuleringen som behöver förtydligas.

Även i reklambyrån MILK påpekade att vi ” tappat” fokus på människan i förslaget till vision och i dialog med dem blev förslaget istället: *Vår vision är: ” ett öppet och tillgängligt samhälle där varje människa har rätt till självständighet, ansvarstagande och full delaktighet*

UPPDRAGSSNURRAN

En av landets mest erkända forskare inom området ideella organisationer, Filip Wijkström vid Handelshögskolan Stockholm, har skapat ” UPPDRAGSSNURRAN” . Den åskådliggör tre viktiga begrepp, skiljda från varandra men i samverkan för att vi skall närma oss visionen.

Enligt denna modell är det uppdraget som styr vilka aktiviteter vi genomför. Uppdraget skall gälla över lång tid medan aktiviteter kan skifta beroende av många faktorer t.ex. finansiering. Uppdraget behöver vara så tydligt att vi kan prioritera och filtrera idéer och möjligheter. Uppdraget skall även

vara så tydligt att våra medlemmar, potentiella medlemmar, deltagare och finansiärer förstår varför vi finns till och kan förhålla sig till detta.

Ett försök att formulera Furubodas uppdrag utifrån tolkning av vår vision och historiska utveckling:

Furubodas uppdrag är

- att stödja enskilda individers utveckling mot ökad självständighet.
- att skapa och sprida kunskap som leder till en bättre vardag för personer med funktionsnedsättning.
- att påverka samhället mot ökad tillgänglighet och öppenhet.

Förslager reser några frågor värda att diskutera:

- Menar vi ALLA individer? Om inte- Vilka menar vi?
- Vilket SAMHÄLLE vill vi påverka? Yngsjö, Skåne, Sverige? Var slutar vårt uppdrag geografiskt?
- Vår kristna profil, hur skall den framgå i uppdraget?
- Johan Hvenmark uppmanade oss att inte formulera Vision och Uppdrag utifrån den organisation och infrastruktur vi har idag. Det är det enklaste, men inte nödvändigtvis det rätta. Är vi fast i den verksamhet vi har när vi skriver vårt uppdrag som ovan?

Medlemmarnas roll

Furuboda har idag ca 3500 medlemmar. Jag känner inte till att någon medlemsenkät gjorts avseende engagemang, men av antalet besökare på årsmöten drar jag slutsatsen att de allra flesta ser sig som stödmedlemmar, och inte som engagerade medlemmar med önskan att påverka innehåll i verksamheten. De flesta av våra medlemmar blev medlemmar på 60- och 70-talen. Medelåldern är över 70 år. Det finns som sagt inget bra material att dra slutsatser ifrån, men troligen ser de flesta sig som stödmedlemmar som vill bidra ekonomiskt till vår verksamhet. Detta ligger i linje med hur många medlemmar i ideella föreningar i Sverige ser på sitt medlemskap enligt de forskarstudier som gjorts av bland andra Johan von Essen vid Ersta Sköndal Högskola.. Medlemsavgiften är 100 kr per år, och förutom dessa intäkter får vi större och mindre gåvor och testamenten. Det är både medlemmar och icke medlemmar som skänker pengar. Gåvor kommer även från andra föreningar och kyrkor. De medlemmar som tillkommer är de allra flesta i åldern 65-80 år.

När Furuboda startade var de ideella insatserna avgörande. Husen som byggdes och de första årens verksamhet hade inte kunnat komma till stånd utan en stor insats av volontärer. Genom åren har Furubodas verksamhet blivit alltmer professionaliserad. Det finns flera skäl till detta. Ett exempel är assistentrollen som under de senaste 15 åren blivit ett yrke i och med assistansreformen. Deltagare med assistansbehov har rätt till professionella assistenter när de är på Furuboda, lika väl som när de är hemma. Våra volontärer är idag mest aktiva som "medmänniskor" på läger och rekreationsveckor, funktionärer vid förenings- och kulturaktiviteter samt på Lekens Dag. Om man bortser från Lekens Dag, då ca 100 personer är funktionärer, är det ca 50 personer som är volontärer under året.

Då antalet medlemmar på årsmötena är mellan 50-100 personer, och det mig veterligen inte skrivits några motioner till årsmötet de senaste 10 åren vill jag påstå att medlemmarnas påverkan på verksamheten är begränsad till den aktivitet man väljer att delta i som volontär (brasafton, julmarknad etc). Ingen påverkan sker alltså på våra strategiska verksamheter som Folkhögskolan, Kompetenscenter och Arbetsmarknad.

Har medlemmarna i Furubodas haft en annan roll tidigare? På frågan till en styrelseledamot om medlemsstrategin i Furubodas tidiga år får jag bilden av att det aldrig funnits någon ambition om att söka skapa en "folkrörelse" runt Furuboda. Snarare har man hela tiden sett ett stort medlemstal som en stabil finansieringskälla och en legitimitet för verksamheten. Som finansieringsbas är nuvarande medlemstal inte så viktigt. En medlemsavgift på 100 kr räcker inte till mycket mer än att administrera medlemskap, betalningar, medlemskort etc. Om vi enbart talar om finansiering är det intressanta hur många gåvogivare vi har kontakt med. Vi vet att det är både medlemmar och icke medlemmar, föreningar och kyrkor som skänker stora och små belopp.

Om legitimitet har varit ett tungt skäl till att skaffa medlemmar måste vi fråga oss vilken typ av legitimitet vi söker framöver. Är det mot blivande deltagare i folkhögskolans kurser? Då borde vi satsa på en betydligt yngre medlemskår. Är det mot beslutsfattare och politiker? Då kanske vi skulle ha fler medlemmar som återfinns i målgrupperna för våra verksamheter. Att bara ha många medlemmar skapar automatiskt ingen legitimitet.

Jag skulle vilja påstå att vi inte tappar i legitimitet om vårt medlemstal sjunker framöver. Däremot skulle vi kunna få ökad legitimitet om vi lyckas rekrytera nya medlemmar skänker tyngd åt den riktning vi vill sträva mot. Frågan kommer alltså tillbaka till hur vi definierar vårt uppdrag. Men kan vi göra det utan att fråga medlemmarna? Hur blir vi föredömen avseende demokrati?

Min slutsats är att vi måste vårda de medlemmar som sett till att Furuboda kunnat bli vad det är under 50 år. Men vi måste nu mer än någonsin lägga fast en medlemsstrategi för framtiden. Inte enbart av ekonomiska skäl utan framförallt av legitimitetsskäl. Eftersom medlemskap inte är lika med gåvogivande behöver vi även en separat strategi för gåvoinsamling.

Sammanfattning

Vår vision kan justeras, men vi får inte tappa fokus på individen

Uppdraget måste definieras. Det måste vara så tydligt att vi kan styra våra aktiviteter. Våra medarbetare, medlemmar och omvärlden måste kunna förstå vad vi står för.

På något sätt måste medlemmar involveras i ovanstående processer för att vi skall uppfylla stadgarnas paragraf 2 "*föredömen avseende demokrati*"

Det behövs en förnyad strategi för medlemskap och gåvoinsamling. Vi skall engagera och behålla de medlemmar vi har samt rekrytera nya. Gåvor är en viktig finansieringskälla men hänger inte till 100% ihop med medlemskap.

/Daniél Tejera